

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
28 päivänä tammikuuta 1999 *

Asiassa C-181/97,

jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

A. J. van der Kooy

vastaan

Staatssecretaris van Financiën

ennakkoratkaisun EY:n perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohdan ja 227 artiklan sekä jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1) 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkinnasta, sellaisena kuin tämä direktiivi on muutettuna yhteisen arvonlisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta verotuksellisten rajojen poistamiseksi 16 päivänä joulukuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/680/ETY (EYVL L 376, s. 1),

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-P. Puissochet sekä tuomarit J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, D. A. O. Edward (esittelevä tuomari) ja M. Wathelet,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Van der Kooy, edustajinaan verotusasiantuntijat G. J. Jansen ja G. J. van Slooten,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön vt. oikeudellinen neuvonantaja J. G. Lammers,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston jaostopäällikkö K. Rispal-Bellanger ja saman osaston tehtävään määrätty A. de Bourgoing,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies B. J. Drijber,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Alankomaiden hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellinen apulaisneuvonantaja M. Fierstra, Ranskan hallituksen, asiamiehenään

A. de Bourgoing, ja komission, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies P. van Nuffel, 12.3.1998 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 30.4.1998 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Hoge Raad der Nederlanden on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 7.5.1997 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 9.5.1997, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen kyseisen perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohdan ja 227 artiklan sekä jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1) 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkinnasta, sellaisena kuin tämä direktiivi on muutettuna yhteisen arvonlisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta verotuksellisten rajojen poistamiseksi 16 päivänä joulukuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/680/ETY (EYVL L 376, s. 1, jäljempänä kuudes direktiivi).
- 2 Tämä kysymys on esitetty asiassa, jossa Van der Kooy on valittanut arvonlisäveroa koskevasta verotuspäätöksestä, jonka Alankomaiden veroviranomainen on osoittanut sille Alankomaiden Antilleilta peräisin olevan aluksen maahantuonnin perusteella.

Yhteisön oikeus

- 3 Perustamissopimuksen 227 artiklassa määritellään perustamissopimuksen alueellinen soveltamisala luettelemalla artiklan 1 kohdassa jäsenvaltiot ja näiden joukossa Alankomaiden kuningaskunta. Alankomaiden Antillit on osa tätä kuningaskuntaa.
- 4 Poikkeuksena perustamissopimuksen 227 artiklaan Alankomaiden kuningaskunta sai 25.3.1957 allekirjoitetulla ”pöytäkirjalla Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen soveltamisesta muualla kuin Euroopassa sijaitseviin Alankomaiden kuningaskunnan osiin” oikeuden ratifoida perustamissopimuksen ainoastaan kuningaskunnan Euroopassa sijaitsevan alueen ja Alankomaiden Uuden-Guinean osalta.
- 5 Perustamissopimuksen 227 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään, että ”[t]ämän sopimuksen neljännessä osassa määrättyä assosiointia koskevaa erityissääntelyä sovelletaan tämän sopimuksen liitteessä IV lueteltuihin merentakaisiin maihin ja alueisiin”.
- 6 Alun perin Alankomaiden Antilleja ei mainittu tässä luettelossa. Se lisättiin siihen Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen muuttamisesta sopimuksen neljännessä osassa määrätyn assosiointia koskevan erityissääntelyn soveltamiseksi Alankomaiden Antilleihin 13 päivänä marraskuuta 1962 tehdyllä yleissopimuksella 64/533/ETY (EYVL 1964, 150, s. 2414), joka tuli voimaan 1.10.1964.
- 7 Perustamissopimuksen neljännen osan otsikkona on ”Merentakaisten maiden ja alueiden assosiointi”.

8 EY:n perustamissopimuksen 131 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan "[j]äsenvaltiot sopivat assosioivansa yhteisöön ne Euroopan ulkopuoliset maat ja alueet, joilla on erityiset suhteet Belgiaan, Tanskaan, Ranskaan, Italiaan, Alankomaihin ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan". Saman määräyksen mukaan nämä maat ja alueet luetellaan kyseisen perustamissopimuksen liitteessä IV.

9 Perustamissopimuksen 132 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Assosioinnilla pyritään seuraaviin tavoitteisiin:

1. Jäsenvaltiot soveltavat kaupankäynnissään maiden ja alueiden kanssa samaa järjestelmää kuin tämän sopimuksen mukaan keskinäisessä kaupankäynnissään."

10 EY:n perustamissopimuksen 133 artiklassa täsmennetään seuraavaa:

"1. Maista ja alueilta peräisin olevien, jäsenvaltioihin tuotavien tavaroiden tullit poistetaan kokonaan niin kuin jäsenvaltioiden välisten tullien asteittaisesta poistamisesta tässä sopimuksessa määrätään.

2. Maahan tai alueelle jäsenvaltioista taikka muista maista tai muilta alueilta tuotavien tavaroiden tullit poistetaan asteittain 12, 13, 14, 15 ja 17 artiklan määräysten mukaisesti."

- 11 EY:n perustamissopimuksen 136 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan ensimmäisen viiden vuoden jakson osalta maiden ja alueiden sekä yhteisön välistä assosiointia koskevat säännöt ja menettely vahvistetaan tähän sopimukseen liitetyssä soveltamissopimuksessa.

Ennen edellisessä kohdassa tarkoitetun sopimuksen voimassaoloajan päättymistä neuvosto antaa saatujen kokemusten ja tämän sopimuksen periaatteiden pohjalta yksimielisesti uutta jaksoa koskevat säännökset.”

- 12 Neuvosto teki 136 artiklan toisen kohdan nojalla useita päätöksiä merentakaisten maiden ja alueiden (jäljempänä MMA) assosioinnista Euroopan talousyhteisöön. Merentakaisten maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön 25 päivänä heinäkuuta 1991 tehtyä neuvoston päätöstä 91/482/ETY (EYVL L 263, s. 1; jäljempänä kuudes MMA-päätös) sovelletaan 1.3.1990 alkaen kymmenen vuoden ajan. Päätöksessä ei ole verosäännöksiä.

- 13 Kuudennen MMA-päätöksen 101 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Tuotaessa MMA:ista peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista.

2. Tuotteet, jotka eivät ole MMA:ista peräisin ja jotka ovat vapaassa liikkeessä josakin MMA:ssa ja joita jälleenviedään sellaisinaan yhteisöön, vapautetaan niitä yhteisöön tuotaessa tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista sillä edellytyksellä, että:

- niistä on maksettu asianomaisessa MMA:ssa tullimaksut tai vaikutukseltaan vastaavat maksut, jotka ovat samansuuruisia tai suurempia kuin yhteisössä samoihin kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden, jotka ovat oikeutettuja suosituimmuuskohtelulausekkeeseen, tuontiin sovellettavat tullit tai vaikutukseltaan vastaavat maksut;

— niitä ei ole kokonaan tai osittain vapautettu tai niiden osalta ei ole saatu korvausta maksetuista tulleista tai vaikutukseltaan vastaavista maksuista;

— ne on varustettu vientitodistuksella.

— — ”

14 Kuudennen MMA-päätöksen 102 artiklassa kielletään määrällisten rajoitusten ja vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden soveltaminen MMA:elta peräisin olevien tuotteiden tuontiin.

15 Kuudennen direktiivin 2 artiklan 2 kohdan mukaan tavaroiden maahantuonnista kannetaan arvonnlisäveroa.

16 Direktiivin 7 artiklan 1 kohdan mukaan ”tavaroiden maahantuonnilla” tarkoitetaan:

”a) sellaisen tavaran saapumista yhteisön alueelle, joka ei täytä — — perustamis-sopimuksen 9 ja 10 artiklassa säädettyjä edellytyksiä — —”.

17 Kuudennen direktiivin alueellinen soveltamisala määritellään sen 3 artiklassa seuraavasti:

”1) Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

— ’jäsenvaltion alueella’ maan aluetta sellaisena kuin se kunkin jäsenvaltion osalta määritellään 2 ja 3 kohdassa,

- 'yhteisöllä' ja 'yhteisön alueella' jäsenvaltioiden aluetta sellaisena kuin se kunkin jäsenvaltion osalta määritellään 2 ja 3 kohdassa,
- 'kolmannella alueella' ja 'kolmannella maalla' muita alueita kuin 2 ja 3 kohdassa jonkin jäsenvaltion alueeksi määriteltäviä alueita.

2. Tätä direktiiviä sovellettaessa 'maan alue' vastaa Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaa sellaisena kuin se kunkin jäsenvaltion osalta määritellään 227 artiklassa.”

Kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä oleva asia

- 18 Joshua-niminen moottorialus rakennettiin vuonna 1964 Haarlemissa (Alankomaat) kalastusalukseksi. Se myytiin vuonna 1984 Nassaun (Bahamasaaret) Caribbean Chartering & Sales Ltd:lle ja se poistui siten yhteisön tullialueelta.
- 19 Vuosina 1985 ja 1986 alus muutettiin Alankomaissa risteilyalukseksi ja 22.4.1993 se myytiin Alankomaissa asuvalle Van der Kooylle ja Curaçaossa (Alankomaiden Antillit) asuvalle J. Wielingalle.
- 20 Alankomaiden hallituksen huomautuksista ilmenee, että A. J. van der Kooy BV Pijnackerista (Alankomaat) ja Van der Vliet Quality Yachts BV Muidenista (Alankomaat), tekivät 8.4.1993 edustussopimuksen, jolla viimeksi mainittu yhtiö sitoutui myymään aluksen 1 400 000 Alankomaiden guldenin (NLG) hintaan ja jonka mukaan ”Joshua” on 15.5.1993 alkaen ankkuroituna Scheveningenissä (Alankomaat).
- 21 ”Joshua”, joka purjehti Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla, oli 15.5.1993 alkaen Scheveningenin satamassa, ja Van der Kooy oli tällä aluksella.

- 22 Hoofddorpin alueen Inspecteur van de Belastingdienst/Douane (vero- ja tulliviranomainen) kehotti 20.7.1993 Van der Kooya maksamaan 157 500 NLG liikevaihtoveroa (veron määrätymisperusteena oli 900 000 NLG) sillä perusteella, että alus oli maahantuotu Alankomaihin vuoden 1968 *Wet op de omzetbelastingin* (Alankomaiden liikevaihtoverolaki) 18 §:ssä tarkoitetulla tavalla, sellaisena kuin se oli voimassa vuonna 1993; tällä säännöksellä pannaan täytäntöön kuudennen direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohta.
- 23 Inspecteur van de Belastingdienst/Douane hylkäsi Van der Kooy'n tekemän valituksen, ja Gerechtshof te Amsterdam pysytti hylkäävän päätöksen antamallaan tuomiolla.
- 24 Van der Kooy vaati tämän jälkeen Gerechtshofin tuomion kumoamista Hoge Raad der Nederlandeniin tekemällään kassaatiovalituksella. Tämä tuomioistuin katsoi Gerechtshofin tavoin, että Alankomaiden Antillien aluetta ei voida pitää kuudennen direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuna ”jäsenvaltion alueena”, kun säännöksiä tulkitaan yhdessä perustamissopimuksen 227 artiklan kanssa, ja ettei sitä voida myöskään rinnastaa tähän alueeseen perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohdan nojalla liikevaihtoveron kantamista varten, jos tältä osin ei ole toteutettu yhtäkään täytäntöönpanotoimenpidettä.

Ennakkoratkaisukysymys

- 25 Koska Hoge Raad katsoi, ettei perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohdan ja 227 artiklan sekä kuudennen direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan oikea tulkinta ole esillä olevassa asiassa selvä, se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko kuudennen direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohtaa tulkittava erityisesti EY:n perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 227 artiklan määräysten nojalla siten, että Alankomaiden Antilleilla vapaassa vaihdannassa olevan

aluksen tuontia Alankomaihin on pidettävä sellaisen tavaran tuontina yhteisöön, joka ei täytä EY:n perustamissopimuksen 9 ja 10 artiklassa määrättyjä edellytyksiä?”

Tutkittavaksi ottaminen

- 26 Ranskan hallitus katsoo, että ennakkoratkaisupyyntö ei täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, koska yhteisöjen tuomioistuin tai huomautuksiaan mahdollisesti esittävät jäsenvaltiot eivät voi sen perusteella tulkita yhteisön oikeutta siten, että tulkinnasta olisi hyötyä. Koska ennakkoratkaisupyyntöön sisältyy äärimmäisen vähän tietoja tosiseikoista, Ranskan hallituksen mukaan ei ole mahdollista määrittellä, mistä syistä kansallinen tuomioistuin pitää selvänä aluksen siteitä Alankomaiden Antilleihin, eikä myöskään selvittää sitä, mihin tarkoitukseen Van der Kooy käyttää alusta Alankomaissa.
- 27 Tältä osin on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan, jotta yhteisön oikeutta voitaisiin tulkita siten, että tulkinnasta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyötyä, sen on määriteltävä esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiasiat ja oikeudelliset seikat tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat oletukset, joihin nämä kysymykset perustuvat (ks. mm. yhdistetyt asiat C-320/90—C-322/90, *Tele-marsicabruzzo ym.*, tuomio 26.1.1993, Kok. 1993, s. I-393, 6 kohta; asia C-157/92, *Banchero*, määräys 19.3.1993, Kok. 1993, s. I-1085, 4 kohta; asia C-66/97, *Banco de Fomento e Exterior*, määräys 30.6.1997, Kok. 1997, s. I-3757, 7 kohta ja yhdistetyt asiat C-128/97 ja C-137/97, *Testa ja Modesti*, määräys 30.4.1998, Kok. 1998, s. I-2181, 5 kohta).
- 28 Lisäksi on korostettava, että ennakkoratkaisupyyntöissä olevien tietojen perusteella yhteisöjen tuomioistuin voi antaa asian ratkaisun kannalta hyödyllisiä vastauksia, ja niiden perusteella jäsenvaltioilla ja muilla osapuolilla on myös mahdollisuus esittää huomautuksensa EY:n tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan mukaisesti. Yhteisöjen tuomioistuimen on valvottava, että tämä mahdollisuus turvataan, kun

otetaan huomioon se, että edellä mainitun artiklan mukaan ainoastaan ennakkoratkaisupyyntö ilmoitetaan osapuolille (em. asia Banco de Fomento e Exterior, määräyksen 8 kohta).

- 29 Nyt esillä olevassa asiassa ennakkoratkaisupyyntö sisältää kuitenkin pääasian kanalta olennaiset seikat, vaikka se onkin hyvin suppea.
- 30 Kansallisen tuomioistuimen tosiseikkoja koskevien toteamusten osalta on tuotava esiin, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 9 kohdassa, että yhteisöjen tuomioistuimen on lähtökohtaisesti perustettava ratkaisunsa niille edellytyksille, jotka kansallinen tuomioistuin katsoo toteen näytetyiksi eli esillä olevassa asiassa se, että aluksella oli aiempi liittymäkohta yhteen MMA:eista.
- 31 Näin ollen ennakkoratkaisupyyntö on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

- 32 Kansallinen tuomioistuin kysyy, onko Alankomaiden Antilleilta peräisin olevan tavaran saapumista jäsenvaltion alueelle pidettävä sen saapumisena yhteisön alueelle kuudennen direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 33 Alankomaiden ja Ranskan hallitukset sekä komissio väittävät, ettei Alankomaiden Antillien aluetta voida pitää osana yhteisön aluetta kuudennen direktiivin 3 ja 7 artiklassa sekä perustamissopimuksen 227 artiklassa tarkoitettulla tavalla ja ettei sitä

voida myöskään rinnastaa tähän alueeseen perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohdan nojalla liikevaihtoveron kantamista varten, jos tältä osin ei ole toteutettu mitään muuta täytäntöönpanotoimenpidettä.

- 34 Kuudennen direktiivin 3 ja 7 artiklan säännöksistä ilmenee, että ilmaisu ”yhteisön alueella” vastaa perustamissopimuksen soveltamisalaa, sellaisena kuin se on määriteltä kunkin jäsenvaltion osalta perustamissopimuksen 227 artiklassa.
- 35 Perustamissopimuksen 227 artiklan 1 kohdassa on luettelo jäsenvaltioista, joihin perustamissopimusta sovelletaan, ja seuraavissa kohdissa on joitakin määrättyjä alueita koskevia erityismääräyksiä.
- 36 Perustamissopimuksen 227 artiklan 3 kohdan ja yleissopimuksen 64/533/ETY mukaisesti MMA:iin ja siten myös Alankomaiden Antilleihin sovelletaan perustamissopimuksen neljännessä osassa määrättyä assosiointia koskevaa erityissääntelyä.
- 37 Tämän sääntelyn mukaan perustamissopimuksen yleisiä määräyksiä ei sovelleta MMA:iin ilman nimenomaista viittausta (asia C-260/90, Leplat, tuomio 12.2.1992, Kok. 1992, s. I-643, 10 kohta).
- 38 Näin ollen Alankomaiden Antilleilta peräisin olevan tavaran saapumista jäsenvaltion alueelle ei voida pitää kuudennessa direktiivissä tarkoitettuna yhteisön sisäisenä toimenpiteenä, ellei siitä ole erikseen säädetty.

- 39 Tältä osin on todettava, ettei kuudennessa direktiivissä ole yhtäkään tämänkaltaista säännöstä. Myöskään perustamissopimuksen neljännessä osassa tai kuudennessa MMA-päätöksessä ei ole määräyksiä, joiden mukaan arvonlisäveroa olisi kannettava tuonnista MMA:ista.
- 40 Kuudennen MMA-päätöksen 101 artiklassa säädetään, että MMA:elta peräisin olevat tuotteet ja tietyt muut jossakin MMA:eista vapaassa vaihdannassa olevat tuotteet vapautetaan niitä yhteisöön tuotaessa tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista. Arvonlisäveron kaltaisella verolla tai maksulla, joka kannetaan tuotteiden maahantuonnista jäsenvaltioon, ei kuitenkaan ole tuontitulleja vaikutukseltaan vastaavan maksun ominaisuuksia (ks. asia 15/81, Schul I, tuomio 5.5.1982, Kok. 1982, s. 1409, 21 kohta).
- 41 Kuudennessa MMA-päätöksestä ei siis seuraa se, että Alankomaiden Antillit kuuluisi kuudennen direktiivin soveltamisalaan.
- 42 Ennakkoratkaisukysymykseen on siis vastattava, että Alankomaiden Antilleilta peräisin olevan tavaran saapumista jäsenvaltion alueelle on pidettävä sen saapumisena yhteisön alueelle kuudennen direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Oikeudenkäyntikulut

- 43 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Alankomaiden ja Ranskan hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Hoge Raad der Nederlandenin 7.5.1997 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Alankomaiden Antilleilta peräisin olevan tavaran saapumista jäsenvaltion alueelle on pidettävä sen saapumisena yhteisön alueelle jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, sellaisena kuin tämä direktiivi on muutettuna yhteisen arvonlisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta verotuksellisten rajojen poistamiseksi 16 päivänä joulukuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/680/ETY.

Puissochet

Moitinho de Almeida

Gulmann

Edward

Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 28 päivänä tammikuuta 1999.

R. Grass

J.-P. Puissochet

kirjaaja

viidennen jaoston puheenjohtaja